

Osobnost Praha 2

Jiří Gruntorád

Jiřího Gruntoráda můžete nejčastěji najít v knihovně samizdatové a exilové literatury Libri prohibiti na Senovázném náměstí, srdcem ale prý je „dvojka“. „Celý můj život je překvapivě spjat s dvojkou,“ říká. Co znamená, když někdo řekne, že je jeho celý život spjat s určitým místem?

Kdyby se to mělo vysvětlovat podle mne, pak to znamená, že na dvojce žijí nepřetržitě třiadvacet let. Tedy – kromě několika málo let, kdy jsem se odtud musel nedobrovolně vzdát. Rodiče se po válce přestěhovali na dvojku z Dejvic a já se narodil v Zemské porodnici. Nejprve jsme žili v ulici Pod Zvonáčkou, od roku 1960 v Sokolské ulici, v domě, kde bydlel také egyptolog prof. Lexa. Od poloviny 80. let až dosud bydlím v Oldřichově ulici. Na mapě je to trojúhelník, jehož středem je Folimanka.

Jste knihovník, vnímáte dvojku jako místo, kde se rodily myšlenky, psaly knihy nebo odehrávaly úžasné příběhy?

Jsem knihovníkem volbou. Astrologové říkají, že je to v mém horoskopu úplně jasné. Vnímám dvojku jako místo, kde se rodily nejen myšlenky, ale i české dějiny. Kněžna Libuše věštila slávu Prahy (možná) z Vyšehradu. Ani naše novodobé dějiny Prahu 2 neušetřily – v Žitné ulici byl zastřelen ministr Rašín, v Resslově ulici padli parašutisté, vyslaní z Londýna. Začal tu i úžasný příběh Charty 77, když se v bytě Jaroslava Kořána v Týřšově ulici sešli její „otcové“ ke konspirativní schůzce. Praha 2 ostatně byla tehdy místem s největším výskytem odpůrců komunistického režimu v celém Československu. Od Hejdánkových ve Slovanské ulici se dalo sejít do Anglické k Petru Uhlví a Anně Šabatové, pak stále z kopce do Ječné k Němcům, odkud byl kousek na Karlovo náměstí k Bendům a odtud na nábreží – nyní Rašínovo – k Havlům. Tam v domě čp. 2000 vznikaly v 60. letech minulého století slavné hry Václava Havla.

Jak vám vyhovuje současné hektické okolí?

Přilíže ke mně nedoléhá, prchám před ním do knihovny Libri prohibiti, která mne stále potřebuje. Vznikla ostatně také na dvojce, v Podskalské ulici, ale v r. 1992 jsem ji přenesl na Senovázném náměstí. Možná se s ní na dvojku vrátím, je to dobrá adresa. Nevíte o vhodném domě?

Já ne, ale uvidíme, jestli někdo přijde s nabídkou. Kam chodíte, když si chcete odpočinout?

Na dvojce mám rád parky, od Karlova a Folimanky mého dětství přes Vyšehrad a Grébovku až po Riegrovy sady. Nesmím zapomenout na Botanickou zahradu a Albertov, kam také chodím. Miluji secesní architekturu Královských Vinohrad a pražské kostely. Na dvojce znám všechny, nejraději mám kostel Panny Marie a sv. Karla Velikého na Karlově.

Máte i oblíbenou hospůdku či vinárnu?

V posledních letech jsem si oblíbil vinotéku v Jenštejské. Mohu tam v klidu popít víno z templářských sklepů a nepronásleduje mne vlezlá pop-music, které se ve většině restaurací a vináren nelze vyhnout.

Co říkáte změnám, které v posledních letech tolik přetvořily tvář našeho hlavního města?

Poznamenaly tvář matičky Prahy k lepšímu i k horšímu. Většina chátrajících činžákových rekonstrukcí a na dalších se pracuje. Vadí mi ambiciózní architekti bez invence, kteří se prosadili obdudnostmi i v centru. Za všechny lze jmenovat alespoň skleněnou krabici na Karlově náměstí, ostatně i chválelný „tančící dům“ je notně předimenzovaný a připomíná spíše Golema, než taneční pár. Mám obavu, aby se z Prahy nestal turistický Disneyland nebo prostor, kde může kdokoli stavět cokoli.

Kam utikáte, když si chcete odpočinout, nebo třeba i najít inspiraci?

Z Prahy někdy, spíše zřídka, utíkám do jižních Čech. Díky přátelské laskavosti mohu trávit víkendy či prázdniny v překrásném Varvažově. Snad tam letos uvítám jaro, ale magnet Prahy magické mne brzo vrátí zpět. *dať*

Knihovník a jeho čtenářka Foto: archiv J. G.

Ladislav Sitenský vystavuje na Novoměstské radnici

Na 80 černobílých fotografií Ladislava Sitenského je v rámci výstavy nazvané Praha mého mládí až do 13. května k vidění na Novoměstské radnici. Přístupná je denně kromě pondělí od 10:00 do 18:00.

Výstavu zahájil 15. března starosta MČ Praha 2 Mgr. Michal Basch, který k osobnosti Ladislava Sitenského jako slavného vinohradského fotografa, vojáka zahraniční armády, skauta apod. mohl připojit ještě titul „čestný občan Prahy 2“, jímž je od dubna roku 2004.

Místo Ladislava Sitenského ve světě fotografie charakterizoval v úvodním proslovu prof. Zdeněk Kirschner z fakulty soc. věd UK mimo jiné takto: „Fotografie Ladislava Sitenského nejsou jen pohledem do Prahy 30. let, k letcům ve Francii a Velké Británii či ke krásám slovenských hor. Jsou pohledem k tomu, kdo fotografoval, k jeho odhodlání vidět svět s takovým citem... Sitenský je z té generace, jež byla počata a zrozena k budoucnosti československé republiky, ztotožňovala se s jejím osudem a šla ji bránit. Sitenský je „fotograf československé demokracie“. V jeho tvorbě uvidíte život, který se přes všechny peripetie dokázal držet za všech okolností rovně... ti chlapi namísto relativně pohodlného života v protektorátu utekli bránit svoji zemi. Jeho fotografie, to je obraz antické tragédie člově-

ka, který vsazuje své já do okamžiku osudného rozhodnutí,“ uvedl profesor Kirschner.

Na vernisáži vystoupily také děti ze Základní školy Slovenská, kam L. Sitenský (tehdy ještě do reálného gymnázia) chodil a kde v roce 1933 se svým prvním fotoaparátom podnikl první úspěšné pokusy. Stěny základní školy dodnes zdobí jeho fotografie.

Výběr z pražských motivů Sitenského na Novoměstské radnici uspořádal, podobně jako všechny jeho ostatní expozice v posledních letech, Přemysl Řepa. Začalo to v roce 1999 výstavou k osmdesátinám slavného fotografa na Pražském hradě, a pak už to byl jedině on, na koho se L. Sitenský vždy s důvěrou obracel. Na Novoměstské radnici mají některé snímky premiéru: „Vybral jsem alespoň polovinu fotografií, které dosud nebyly vystaveny, takže to lidé, kteří Sitenského znají z minulých výstav, najdou zase něco nového,“ upozorňuje Přemysl Řepa. Z jeho vyprávění je cítit především úcta k osobnosti fotografa... „Obdivuji tu nesmírnou pracovitost a poctivost – Sitenský svému umění zasvětil celý život. Úžasně je, že když se dostal z Francie do Anglie a přihlásil se ke zkouškám na válečného fotografa, tak v Londýně neprošel. Generál Janoušek, protože znal jeho tvorbu, si ho přesto vzal k sobě – dělal si

Vernisáž byla příležitostí k mnoha milým setkáním Foto: nov

Zaniklé vinohradské biografy (I.)

Pro výstavu architektury a inženýrství natočil v létě 1898 magistrátní úředník Jan Kříženecký první české „aktuality“ – mimo jiné i Purkyňovo náměstí na Královských Vinohradech. Na Vinohradech počátkem minulého století hostovalo několik společností s „oživnými obrázky“, vždy jen pár dnů.

První vinohradský stálý biograf založil Josef Koubek r. 1908 na Palackého, nyní Francouzské třídě. Jmenoval se nejprve Koubek a později Vlast. Jako kluk jsem tam chodil v neděli odpoledne většinou na ještě němé filmy, podbarvené reprodukcí hudbou z italských oper. To bylo ve třicátých letech. Do ulice to byl patrový dům, ve kterém bylo známé železářství, biograf byl vzadu ve dvoře. Dnes jsou tam dva moderní domy, drogerie a jazykový ústav. Původní kino Illusion sídlilo od r. 1908 v restauračním sále Na Slovanech, v následujícím roce přesídlilo na Václavské náměstí.

Městský biograf Minuta na Korunní třídě byl obecně představen v r. 1913. Jeho existence skončila při náletu 14. února 1945, kdy vyhořelo i Bio Na Slovanech klubu penzionovaných solistů Národního divadla. Dnes místo Minuty máme budovu Telecomu a i ty kaštanové zahrady za kinem vzaly při stavbě stanice metra za své; jejich opojná vůně je nahrazena benzinovými výparry z místního parkoviště pro VIP.

Letní tábor pro děti aneb Hledání ztraceného času

Sdružení Campamento '99 spolu s farností u sv. Václava zvou všechny děti z Prahy 2 na letní tábor na téma Hledání ztraceného času, který se bude konat od 1. do 15. července 2006 ve Zhořci u Manětína v západních Čechách. Tábor je určen dětem ve věku od 6 do 14 let, a to nejen z křesťanských rodin. Čeká na ně bohatý duchovní i sportovní program a samozřejmě celotáborová hra. Přihlášku najdete na www.campamento99.cz nebo ji lze vyzvednout v kostele (příp. na faře) u sv. Ludmily. Další informace u pí L. Urbanové na tel.: 724 101 393.

Na někdejší nejdelší pražské ulici – Vinohradské (také Fochovské, Schwerinově nebo Stalinově... jak se ty časy mění) – vyprojektoval na bývalém Seidlově poli architekt Dryák palác Radio, kde od r. 1924 sídlilo kino Radio. V téže budově sídlil kratší dobu i rozhlas, který přesídlil do budovy Orbisu a později do vlastní nové budovy ve Vinohradské 12. Mladší tohle kino znají pod jménem Květen. Dnes je tam herna. Od zahájení provozu v hledišti pravidelně každou sobotu sedával nenápadný starší pán, o kterém jen pár zasvěcených vědělo, že je to Leopold Wohlschlager, za monarchie i republiky hlavní mistr popravčí.

V roce 1929 byl pár domů nad Radielem otevřen biograf Maceška, který dal postavit ve svém paláci Alois Maceška, výrobce uherského salámu, konzerv a hlavně slavných macešek. Kino Flora, dnes v obvodu Prahy 3, bylo hned po Lucerně druhé nejkrásnější kino v Praze. Sem jsem vždycky vcházel jako do chrámu umění: u vchodu diváky vítaly sochy muže a ženy z kararského mramoru, dílo sochaře Kodeta, dnes tu sídlí VZP. Kousek pod Florou, dnes rovněž v Praze 3, sídlil v Řipské ulici její proletařský bratránek, kino Slavie; je to billiard klub, stejně jako v někdejší kině Vyšehrad.

Miroslav Rosik

bylo hodně fotek,“ říká Přemysl Řepa a k pojetí zatím poslední výstavy Sitenského podotýká: „Na této výstavě jsou vlastně takové ostrůvky, minipříběhy... snažil jsem se to udělat trochu volnější, aby nebyla fotka na fotce.“

Ladislav Sitenský a Praha jeho mládí Foto: nov

Ladislav Sitenský, který svého nezastupitelného pomocníka nechal pracovat zcela volně a přišel ho zkontrolovat jen jednou, je, jak nám prozradil, spokojen: „Pan Řepa to udělal výtečně, lepší to udělat nemohl a já jsem na-prosto spokojen – a to jsem přitom velice náročný. Doufám, že tady časem dáme dohromady ještě něco jiného. Nesmíte ale moc dlouho otálet, protože já se nebudu po světě potulovat věčně...“

A co by to mohlo být příště? „Podívejte se, takových výstav, jako je tady, mám minimálně deset na různá témata... mohou to být třeba hory v zimě, nebo Recko a podobné věci,“ uzavírá fotograf – kronikář 20. století Ladislav Sitenský. *len*

Výtvarná soutěž Karel IV.

Odbor školství, mládeže a tělovýchovy ÚMČ Praha 2 vyhlašuje výtvarnou soutěž pro děti na téma: „KAREL IV.“

Do soutěže můžete poslat obrázky či trojrozměrná díla, související s Karlem IV. a jeho dobou. Ústředním tématem jsou korunovační klenoty.

Z došlých výtvarných prací uspěje dále v výstavu, vítězná díla budou vystavena při příležitosti císařského průvodu Karla IV. na počátku září 2006 v improvizovaném rotundě na Karlově náměstí a také na internetových stránkách MČ Praha 2.

Výtvarné práce na téma „Karel IV.“ posílejte nejpozději do 15. června 2006 na adresu: odbor školství, mládeže a tělovýchovy MČ Praha 2, náměstí Míru 20, 120 39 Praha 2. Práce označte heslem „Karel IV.“

Maximální formát obrázků je A3, maximální rozměr trojrozměrných děl je 0,5 m x 0,5 m x 0,5 m. Nezapomeňte k soutěžnímu dílu připsat své jméno, příjmení, věk, adresu, telefonní číslo a školu či školku, kterou navštěvujete. Soutěž bude probíhat v předškolních kategoriích a v kategoriích I. a II. stupeň základních škol. Tři nejlepší práce v každé kategorii budou odměněny hezkými cenami.

Podrobněji: Mgr. Jana Havliková, e-mail: havlikovaj@p2.mepnet.cz, tel.: 236 044 188.

MĚSTSKÁ ČÁST PRAHA 2

zastoupená Radou městské části Praha 2
vypisuje dne 14. 3. 2006 konkurz na místo ředitelky/ředitele Knihovny na Vinohradech, Korunní 15, 120 00 Praha 2

Sjednaný druh práce: ředitelka/ředitel knihovny, s místem výkonu práce Praha. Platové zařazení dle NV 330/2003 Sb., ve znění pozdějších předpisů: platová třída 10, předpokládaný pracovní poměr na dobu neurčitou.

Předpokládané zahájení výkonu funkce ředitelky/ředitele od 1. 7. 2006.

Nabídky uchazečů obsahující písemnou přihlášku do konkurzu, strukturovaný profesní životopis, koncepci fungování a rozvoje Knihovny na Vinohradech, výpis z evidence Rejstříku trestů a ověřenou kopii dokladu o nejvyšším dosaženém vzdělání je třeba doručit do podatelny ÚMČ Praha 2 nejpozději do 24. 4. 2006.

Adresa:

městská část Praha 2, úřad městské části, nám. Míru 20, 120 39 Praha 2

Na obálce zřetelně vyznačte:
„KONKURZ NA ŘEDITELKU/ŘEDITELE KNIHOVNY
NA VINOHRADĚCH – NEOTVÍRAT!“

Blíže informace na www.praha2.cz

Vyhlašovatel si vyhrazuje právo zrušit tento konkurz kdykoliv v jeho průběhu.

Kamenní svědkové minulosti... Dům, kde žil a stvořil slavná díla Bohuslav Schnirch

V krátké, úzké, málo frekventované a dnes dokonce slepé vinohradské Mikovcově ulici stojí dům čp. 548. Od svých sousedů se výrazně liší novorenesanční fasádou. Ta se v minulosti utápěla ve slunci, neboť je obrácená k jihu a protější domy byly při vzniku ulice postaveny až později. Sgrafito s námětem klasického holdovacího průvodu si nakreslil sám stavebník tohoto rodinného domu, český sochař Bohuslav Schnirch (1845 – 1901).

Význačný český výtvarný umělec Bohuslav Schnirch se narodil i zemřel v Praze. Patřil k výtvarné generaci umělců Národního divadla. Studoval ve Štýrském Hradci, Praze, Vídní i Mnichově. V letech 1871 – 1973 pobýval v Itálii, kde se věnoval studium antického umění. Zde ho oslovila i klasická italská renesance.

Vytvořil například bronzový medailon na pomník zakladatelů Sokola Fügnera a Týrše na Olšanských hřbitvech a Husův medailon na domě č. 7 na Betlémském náměstí. Přispěl k sochařské výzdobě mnohých reprezentativních budov v Praze. Pro Rudolfinum vytvořil

strážce vchodu do budovy, lvy a sfíny, pro Národní muzeum alegorické skupiny pod kopulí, pro vstup ke schodišti Zemské banky dvě velké sochy Světloňošů, pro průčelí Pražské městské pojišťovny dvě skupiny Volání na poplach a Hašení. Podle jeho návrhů byly vytvořeny i trigy na Národním divadle.

V dnešních Havlíčkových sadech vytvořil sochu Neptuna před jeskyní a Grotto a provedl výzdobu Gröheho vily, vše na zakázku hraběte Mořice Gröheho. Sochařsky ozdobil i několik měšťanských vinohradských domů. Byl zasloužilým předsedou výtvarného odboru Umělecké besedy a patřil mezi zastánce a ochránce pražských nemovitých památek.

Nechybělo mnoho a místo Myslbekova sousoší s jezdeckou sochou patrona české země sv. Václava stálo na Václavském náměstí sousoší vytvořené Bohuslavem Schnirchem. Když byla v roce 1894 vypsaná soutěž na svatováclavský pomník, získali první cenu dva sochaři Myslbek i Schnirch. Teprve po dlouhých úvahách byla dána přednost J. V. Myslbekovi. Schnirchův model je dnes uložen v sochařské sbírce Národní galerie.

Poté, co se Bohuslav Schnirch rozhodl navštívit usadit v Praze, podnikl několik neúspěšných pokusů najít si byt spojený s vyho-

vujícím ateliérem. Na radu svých přátel pak zakoupil vhodný stavební pozemek jen kousek za pražskými hradbami, které se již v té době začaly postupně bourat. Bylo to nedaleko Slepé brány, dříve Svinské, která stála na konci Ječné ulice, a zmíněný pozemek byl hned za dnešním náměstím I. P. Pavlova.

Dodejme, že k zastavění Mikovcovy ulice došlo v roce 1884. Pojmenována byla k počtě spisovatele a zakladatele časopisu Lumír Ferdinanda Břetislava Mikovce (1826 až 1882). Od svého vzniku až po dnešek nezměnila svůj název, což v Praze není až tak obvyklé.

Vypracováním projektu svého rodinného domu pověřil stavebník architektky Antonína Wiehla a Jana Zeyera. Druhý jmenovaný byl bratrem známého básníka Julia Zeyera. Interiér objektu si Bohuslav Schnirch vytvořil sám. Každou ve vestibulu osadil soškou Merkura a na shora osvětlené schodiště osadil odlišky některých svých plastik. Uvádí se, že mu při tom pomáhal jeho tehdy již sedmdesátiletý otec Josef Schnirch, který dva roky poté zemřel.

V přízemí domu, který byl dokončen v roce 1875, měl Bohuslav Schnirch ateliér a tady vznikala některá jeho sochařská díla, včetně dekorativních plastik pro Zlatou kapličku nad Vitavou, Národní divadlo. V horní části domu pak bydlela Mistrova rodina včetně dětí a tady vládla pevnou, ale laskavou rukou jeho mladá manželka. Děti ovšem jako magnet přitahovalo zajímavé a atraktivní prostředí otcova ateliéru. V tom případě jim Bohuslav Schnirch půjčoval sochařskou hlínu a se zájmem sledoval jejich výtvarné pokusy. Bohužel jedna z jeho dcer, nadaná malířka a studentka Uměleckoprumyslové školy v Praze, Roberta Schnirchová (1887 – 1904), ve velmi mladém věku zemřela.

Bohuslav Schnirch zemřel za krásného slunečného dne 30. září 1901 při vyléto do pražské Sárky, po záchvatu mozkové mrtvice. Když odešla z tohoto světa i jeho manželka, opatrovala odkaz svého slavného otce a genia loci tohoto vinohradského domu jeho další dcera, paní Božena Boučková, která se zde v roce 1888 narodila.

Text a foto: Eva Hrubešová